

[Sigsgaard.]

Preben Møller Hansen, til Information den 18. marts udtalt, at han har mistanke om, at danske skibe fragter våben til konfliktområder. 17. marts meddelte Jyllands-Posten, at det pågældende skib bl. a. medførte radiomateriel — som jo meget vel kan være krigsvigtigt materiel — til Saigon.

På denne baggrund og under hensyn til oplysninger for nogle uger siden om påtænkt våbentransport med et dansk skib til Nigeria forekommer det nødvendigt, at der foretages en undersøgelse, af i hvilket omfang, på hvilke tidspunkter og til hvilke lande sådan transport har fundet og finder sted; og at undersøgelsens resultat forelægges folketinget med henblik på, at der sættes en stopper for sådanne transporter.

Formanden: Spørgeren har ordet for at supplere sin skriftlige begrundelse af spørgsmålet.

Sigsgaard: Jeg har i den skriftlige begrundelse for mit spørgsmål dels nævnt et eksempel på, at danske skibe sejler med våben til konfliktområder, dels har jeg nævnt oplysninger og udtalelser, der tyder på, at der i et større omfang foregår sejlads med våben og krigsvigtigt materiel, bl. a. til Sydvietnam. Jeg skal tilføje, at det af den internationale kontrollkommissions 6. og 7. rapport fra 1956-57 fremgår, at A. P. Møllers skibe var med til at transportere våben til Sydvietnam dengang og således var med til den militære opbygning af Sydvietnam, der gik forud for den egentlige amerikanske indblanding i krigen.

Det ligger altså klart, at der har været sejlet med våben, og meget tyder på, at det stadig sker. Neutraliteten er det altså så som så med. At Danmark på den måde står på USAs side i Vietnamkrigen, betyder også, at danske skibe ikke er beskyttet af den internationale konvention, der beskytter neutral handelssejlads, og derved er også danske søfolks liv udsat for ekstraordinær fare.

På den baggrund er det helt nødvendigt, at ministeren tager initiativ til at få undersøgt, i hvilket omfang og til hvilke lande danske skibe sejler med våben og krigsvigtigt materiel, og jeg håber derfor, at ministeren kan svare positivt på mit spørgs-

mål, at undersøgelsen altså vil blive foretaget og dens resultat tilstillet folketinget, så der kan blive sat en stopper for denne trafik.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Befragtningen af danske skibe er efter gældende lov principielt fri, og myndighederne har ingen adgang til at blande sig i, hvilken art ladning et dansk skib indtager, når bestemmelserne i skibstilsyns- og sølovgivningen med hensyn til skibenes sødygtighed o. lign. er iagttaget. Der findes altså ikke nogen generel hjemmel til at forbyde transport af våben eller krigsvigtigt materiel. Der findes heller ikke nogen hjemmel til at pålægge rederierne at afgive oplysninger om, i hvilket omfang danske skibe måtte udføre sådan transport. Men hertil kommer, og det vil jeg bede spørgeren også lægge mærke til, at selv om en sådan hjemmel fandtes, ville det være forbundet med uoverstigelige vanskeligheder at gennemføre en effektiv kontrol med disse forhold, idet rederierne og skibsførerne ikke har nogen mulighed for at kontrollere, hvilket gods der transporteres med deres skibe, i den udstrækning godset — hvad der jo normalt er tilfældet — er emballeret således, at man ikke kan se, hvad emballagen indeholder, men må holde sig til, hvad der fremgår af de transportdokumenter, der almindeligvis anvendes i forbindelse med søtransport.

Jeg skal tilføje, at når hr. Sigsgaard yderligere nævner krigsvigtigt materiel, ville man her som for øvrigt også ved våben komme ud for en række overordentlig vanskelige definitionsspørgsmål om, hvor det ene begynder og det andet holder op.

Hertil kommer så endelig, at i de tilfælde, hvor danske skibe er tidsbefragtede — time-chartret, som vi normalt kalder det — er rederen helt udelukket fra at kontrollere, hvad skibet anvendes til, idet han i disse tilfælde ikke har mulighed for at se transportdokumenterne. Rederen vil således i mange tilfælde ikke have mulighed for at afgive de nødvendige oplysninger, og en oplysningspligt, som også rettedes mod befragteren — altså i det sidste tilfælde mod en række udenlandske befragtere — ville naturligvis påføre dansk skibsfart ubodelig skade. Jeg må erindre om, at